

การวิเคราะห์จำแนกคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กรที่ส่งผลต่อความยั่งยืนทางเศรษฐกิจขององค์กรที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

DISCRIMINANT ANALYSIS OF CORPORATE SOCIAL ENTREPRENEURSHIP CHARACTERISTICS AFFECTING CORPORATE ECONOMIC SUSTAINABILITY IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND

ดร.อำพล ชะโยมชัย

นักวิชาการและนักวิจัยอิสระ

E-mail: ampolmarketing@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจำแนกและอธิบายปัจจัยสำคัญของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กรที่สามารถจำแนกบริษัทที่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย งานวิจัยเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากฐานข้อมูล SETSMART และเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์ ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นค่าเฉลี่ยของข้อมูลรายปี พ.ศ. 2555-2557 ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จำนวน 402 องค์กร ทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์จำแนก สมการในงานวิจัยนี้คือ $D = \beta_0 + \beta_1 \text{COLL} + \beta_2 \text{LETTER} + \beta_3 \text{PROMO} + \beta_4 \text{REPORT} + \beta_5 \text{STAKE} + \beta_6 \text{DIV} + \beta_7 \text{OPP} + \beta_8 \text{MISSION} + \beta_9 \text{ACT} + \beta_{10} \text{CGR} + \beta_{11} \text{IND} + \beta_{12} \text{DUAL}$ ผู้วิจัยได้พัฒนาตัวแปรใหม่เชิงปริมาณ 12 ตัวแปรเพื่อใช้วัดปัจจัยของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กร ผลการวิจัยพบว่า (1) ค่าเฉลี่ยของตัวแปรร้อยละของคณะกรรมการอิสระในคณะกรรมการบริหาร (IND) และการแยกตำแหน่งประธานกรรมการออกจากตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ (DUAL) ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มบริษัทที่มีความยั่งยืนและไม่มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ ส่วนตัวแปรอิสระอื่นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (2) สมการจำแนกกลุ่มจากงานวิจัยในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z' = 0.519Z_{\text{STAKE}} + 0.643Z_{\text{DIV}} + 0.364Z_{\text{CGR}}$ จากค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระพบว่า ตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มได้ดีที่สุด คือ อัตราเงินปันผลตอบแทนต่อหุ้น (DIV) รองลงมา คือ จำนวนช่องทางในการให้ข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (STAKE) และ อันดับบรรษัทภิบาล (CGR) ตามลำดับ และ (3) สมการที่ได้จากงานวิจัยสามารถจำแนกกลุ่มแท้จริงได้อย่างถูกต้อง ร้อยละ 69.2 โดยพิจารณาจากค่าความน่าจะเป็นที่จะพยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง

คำสำคัญ : ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจขององค์กร คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กร ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การวิเคราะห์จำแนก

ABSTRACT

The objectives of this research were to identify and explain important factors of corporate social entrepreneurship which can discriminate the economic sustainable companies in the Stock Exchange of Thailand. This study collected the secondary data from SETSMART database and stock market website. The averages of annual data of 402 listed companies of Stock Exchange of Thailand (SET) during period 2012 to 2014 were used for analysis. Descriptive statistics and discriminant analysis have been employed. The equation of this research was $D = \beta_0 + \beta_1 \text{COLL} + \beta_2 \text{LETTER} + \beta_3 \text{PROMO} + \beta_4 \text{REPORT} + \beta_5 \text{STAKE} + \beta_6 \text{DIV} + \beta_7 \text{OPP} + \beta_8 \text{MISSION} + \beta_9 \text{ACT} + \beta_{10} \text{CGR} + \beta_{11} \text{IND} + \beta_{12} \text{DUAL}$. The new 12 quantitative variables for corporate social entrepreneurship factor of this study were developed. The results showed that (1) the averages of the percentage of Independent Directors in the Board (IND) and separation of the Chairman of the Board from the Managing Director (DUAL) were not different between the companies with sustainable and unsustainable economic conditions, but other independent variables were significantly different; (2) the standardized discriminant function of this study was $Z' = 0.519Z_{\text{STAKE}} + 0.643Z_{\text{DIV}} + 0.364Z_{\text{CGR}}$. From the coefficients of independent variables, it was found that the best discriminant variable was dividend yield (DIV), followed by numbers of information channel for stakeholders (STAKE) and corporate governance rating (CGR) respectively; and (3) the equation derived from the research can correctly classify the original grouped cases by 69.2 percent, based on the probability of being accurately predicted.

KEYWORDS: Corporate economic sustainability, Corporate social entrepreneurship, Stock Exchange of Thailand, Discriminant analysis

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความยั่งยืน (Sustainability) มีความสำคัญในปัจจุบัน เนื่องจากปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อมจากการเพิ่มจำนวนประชากรโลกและการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมาก (Pandey, 2014) ความยั่งยืน ประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ ความยั่งยืนทางด้านสังคม ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจ (Saul, 2011) ภาคธุรกิจจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาดังกล่าว เพราะสังคมทั่วไปเห็นว่า ภาคธุรกิจมุ่งสร้างผลกำไรโดยไม่ใส่ใจผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการขาดจริยธรรมในการทำธุรกิจ (Pandey, 2014; Saul, 2011) ที่ผ่านมามีพบว่า ภาคธุรกิจใช้กิจกรรมทางด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อตอบสนองข้อเรียกร้องของสังคมและใช้กิจกรรมดังกล่าวในการสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร เช่น การบริจาค การช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ การทำงานจิตอาสา เป็นต้น แต่พบว่ากิจกรรมส่วนใหญ่ไม่ได้

มุ่งแก้ไขปัญหาทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง (Saul, 2011; Yang, 2011) องค์กรธุรกิจสมัยใหม่ได้ปรับตัวโดยการนำแนวทางการพัฒนาสู่ความยั่งยืนเข้ามาใช้ในองค์กร ซึ่งหมายถึงธุรกิจต้องคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มากขึ้นกว่าเดิม (Savitz, 2013) มีงานวิจัยที่ระบุถึงความสัมพันธ์ระหว่างความยั่งยืนกับผลประกอบการทางด้านสังคมและทางการเงิน ซึ่งพบว่า มักมีลักษณะของความสัมพันธ์กับมากระหว่างธุรกิจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Zolfaghari, 2015) การศึกษาด้านคุณลักษณะที่ส่งผลต่อความยั่งยืนขององค์กร พบว่า คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กรมีความสำคัญต่อแนวทางการพัฒนาสู่ความยั่งยืน ทั้งในองค์กรธุรกิจ ภาครัฐ และองค์กรไม่หวังกำไร (Savitz, 2013) คุณลักษณะดังกล่าวมุ่งหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยการสร้างประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (Szekely & Strebel, 2013)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กรที่ส่งผลต่อการจำแนกกลุ่มบริษัทที่มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและกลุ่มบริษัทที่ไม่มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผลการวิจัยที่ได้พบปัจจัยที่ส่งผลต่อความยั่งยืนทางเศรษฐกิจขององค์กร ได้แก่ อัตราเงินปันผลตอบแทนต่อหุ้น จำนวนช่องทางในการให้ข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และอันดับบรรษัทภิบาล ซึ่งมีผลต่อการจำแนกกลุ่มบริษัทที่มีความยั่งยืนและไม่มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ ซึ่งนอกจากจะเพิ่มองค์ความรู้ในทางวิชาการและประโยชน์ต่อองค์กรธุรกิจแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อแนวนโยบายของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และนักลงทุนทั้งนักลงทุนสถาบันและนักลงทุนรายย่อยทั่วไป

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดความยั่งยืน

ความยั่งยืน (Sustainability) เป็นประเด็นที่สำคัญมากในปัจจุบัน เหตุผลอันเนื่องมาจากปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งจากการเพิ่มจำนวนประชากรโลกและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Pandey, 2014) มุมมองต่อความยั่งยืนสามารถมีได้หลายมุมมอง เช่น ความยั่งยืนเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงสังคม ความยั่งยืนเป็นเรื่องของการคำนึงทั้งปัจจุบันและอนาคต ความยั่งยืนสามารถสร้างความสามารถในการแข่งขัน หรือ ความยั่งยืนเกี่ยวข้องกับความร่วมมือ เป็นต้น (Anosike, 2014) ความยั่งยืนตามความหมายของ Dow Jones Sustainability Index (DJSI) คือ การดำเนินงานเพื่อสร้างมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาวด้วยการใช้ประโยชน์จากโอกาสของการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม (Stanley, 2012) ซึ่งการปฏิบัติตามแนวทางความยั่งยืนต้องตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางตรงและทางอ้อม (Yang, 2011) องค์กรธุรกิจต้องปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงภายนอกองค์กร ทั้งจากความต้องการที่เปลี่ยนไปของผู้บริโภคและกฎระเบียบใหม่ของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาการเติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน (Savitz, 2013) งานวิจัยหลายงานใช้ตัวชี้วัดทางการเงินในการวัดความยั่งยืนทางเศรษฐกิจขององค์กร เช่น การเติบโตของรายได้ อัตราส่วนกำไรต่อส่วนผู้ถือหุ้น อัตราส่วนกำไรต่อ

สินทรัพย์ทั้งหมด อัตรากำไรสุทธิ เป็นต้น (Dave, Wadhwa, Aggarwai, & Seetharaman, 2013; Movassaghi & Bramhandkar 2012; Rahman & Mazlan, 2014; Siew, Balatbat, & Carmichael, 2013; Siminica, Craciun, & Dinu, 2015)

2. คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กร

องค์กรธุรกิจที่ดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายทั้งเพื่อสังคมและเพื่อผลประกอบการที่ดี มักพบคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กร (Crisan & Borza, 2012; Jiao, 2011; Savitz, 2013) การแสวงหาวิธีการที่จะแก้ไขปัญหาสังคมอย่างยั่งยืนมักเชื่อมโยงอยู่กับคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการทางสังคม โดยเริ่มต้นจากการที่องค์กรมีพันธกิจเพื่อสังคม (Crisan & Borza, 2012) ด้าน Jackson (2014) ได้ศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กรพบว่า มีหลายปัจจัยด้วยกัน ได้แก่ การมุ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำงานเชิงรุกทางสังคม บรรษัทภิบาล และความโปร่งใส รวมถึงการสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร ด้าน Crisan and Borza (2012) ได้อธิบายถึงความร่วมมือระหว่างกันขององค์กรต่างๆ ซึ่งถือเป็นหนึ่งในคุณลักษณะผู้ประกอบการทางสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Zolfaghari (2015) ที่ระบุว่า องค์กรธุรกิจที่มุ่งประสิทธิภาพเพื่อความยั่งยืนจะต้องมีความสามารถเชิงพลวัตหลายด้าน ได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ใหม่ๆ ในตลาด มุ่งสร้างสัมพันธ์กับคู่ค้าที่เป็นแหล่งในการสร้างนวัตกรรม สร้างความเชื่อมั่นระหว่างกัน มีการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กร ลงทุนในการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ และมุ่งในการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ ส่วนงานวิจัยของ Haat, Rahman, and Mahenthiran (2008) และ Ergin (2012) สรุปว่า บรรษัทภิบาลส่งผลต่อผลประกอบการขององค์กร นอกจากนั้น งานวิจัยของ Gandy (2012) ได้ระบุว่า คุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการทางสังคม โดยเฉพาะคุณลักษณะสามประการ ได้แก่ ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม ความกล้าเสี่ยง และการทำงานเชิงรุก มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความมีประสิทธิภาพขององค์กร งานวิจัยนี้ได้เลือกปัจจัยที่สำคัญของคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กร ได้แก่ ความร่วมมือกับองค์กรอื่น ภาวะผู้นำ การทำงานเชิงรุกทางสังคม การมุ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พันธกิจเพื่อสังคม และบรรษัทภิบาล

3. ทฤษฎีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder theory)

ทฤษฎีนี้อธิบายว่า องค์กรสมัยใหม่จำเป็นต้องตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกองค์กร เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านี้สามารถเป็นได้ทั้งผู้สนับสนุนและผู้ต่อต้านองค์กรธุรกิจ องค์กรธุรกิจสมัยใหม่จำเป็นต้องดำเนินงานอย่างเป็นธรรมและสร้างผลประโยชน์ที่พึงพอใจเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Miles, 2012)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อจำแนกและอธิบายปัจจัยสำคัญของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กรที่สามารถจำแนกบริษัทที่มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและบริษัทที่ไม่มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัย

คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กรสามารถใช้จำแนกบริษัทที่มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและบริษัทที่ไม่มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้

นิยามศัพท์

ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจขององค์กร หมายถึง การที่บริษัทมีผลกำไรเป็นบวกและสูงกว่าค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรม

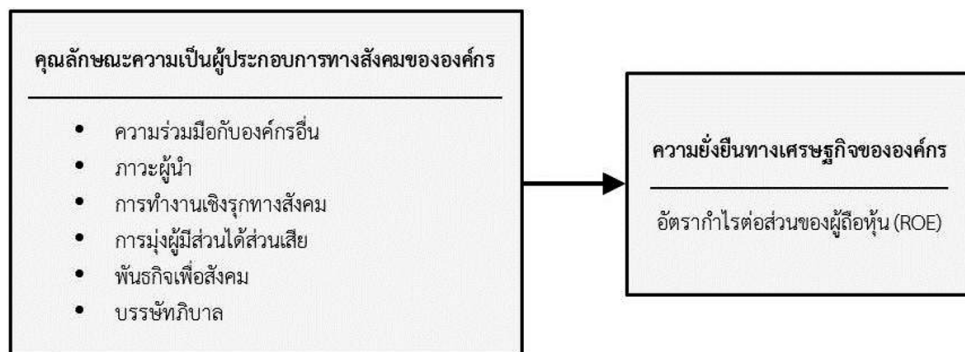
ในงานวิจัยครั้งนี้ใช้อัตราส่วนกำไรต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on equity หรือ ROE) เป็นตัวชี้วัดผลกำไรของบริษัทที่ใช้ในการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ มีรายละเอียดมีดังนี้

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การศึกษาครั้งนี้ใช้ข้อมูลตัดขวางเป็นค่าเฉลี่ยข้อมูล 3 ปี คือ พ.ศ. 2555-2557 ของ 402 บริษัทที่มีข้อมูลครบถ้วน

ตัวแปรที่ศึกษา ผู้วิจัยได้พัฒนาตัวแปรเชิงปริมาณจำนวน 12 ตัวแปร เพื่อใช้วัดปัจจัยคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กรทั้ง 6 ปัจจัย (ในตารางที่ 1) โดยตัวแปรทั้ง 12 ตัวแปรได้ผ่านการประเมินความถูกต้องและเหมาะสมของตัวแปรจากผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญทางการเงินในตลาดหลักทรัพย์ สำหรับตัวแปรตามของงานวิจัย ผู้วิจัยเลือกใช้อัตราส่วนกำไรต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่อยู่ในลักษณะตัวแปรกลุ่ม (Categorical variable) เพื่อวัดความยั่งยืนทางเศรษฐกิจขององค์กร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มบริษัทที่มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและกลุ่มบริษัทที่ไม่มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ ใช้ค่าเฉลี่ยอัตราส่วนกำไรต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของทั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย ROE เท่ากับร้อยละ 8.45) เป็นจุดแบ่งระหว่างกลุ่มทั้งสอง

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมการที่ใช้ในงานวิจัย สมการจำแนกกลุ่มแสดง โดยที่ D คือ ตัวแปรตามเชิงกลุ่มที่วัดความยั่งยืนทางเศรษฐกิจขององค์กร

ตัวแปรที่จะศึกษา คือ β คือ ค่าสัมประสิทธิ์การจำแนกสัญลักษณ์ของตัวแปรอิสระในสมการ มาจากตารางที่ 1

$$D = \beta_0 + \beta_1 \text{COLL} + \beta_2 \text{LETTER} + \beta_3 \text{PROMO} + \beta_4 \text{REPORT} + \beta_5 \text{STAKE} + \beta_6 \text{DIV} + \beta_7 \text{OPP} + \beta_8 \text{MISSION} + \beta_9 \text{ACT} + \beta_{10} \text{CGR} + \beta_{11} \text{IND} + \beta_{12} \text{DUAL}$$

ตารางที่ 1 ตัวแปรอิสระที่ใช้วัดคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กร

ปัจจัย	ตัวแปร	การวัดค่า	สัญลักษณ์	อ้างอิง
ความร่วมมือกับองค์กรอื่น	จำนวนความร่วมมือหรือโครงการกับองค์กรอื่น	จำนวนความร่วมมือ	COLL	Siminica, Craciun & Dinu (2015)
ภาวะผู้นำ	การระบุการมุ่งสังคมหรือความยั่งยืนในสารจากประธานกรรมการ	Dummy	LETTER	Siminica, Craciun, & Dinu (2015)
การทำงานเชิงรุกทางสังคม	การมีการส่งเสริมให้พนักงานเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อม	Dummy	PROMO	Movassaghi & Bramhandkar (2012); Siminica, Craciun, & Dinu (2015)
	การมีการจัดทำรายงานทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อม หรือความยั่งยืน	Dummy	REPORT	Aggarwal (2013); Movassaghi & Bramhandkar (2012)
การมุ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	จำนวนช่องทางในการให้ข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	จำนวนช่องทาง	STAKE	Jackson (2014); Siew, Balatbat, & Carmichael (2013)
	อัตราเงินปันผลตอบแทนต่อหุ้น	ร้อยละ	DIV	Delai & Takahashi (2011); Siew, Balatbat, & Carmichael (2013)
	จำนวนครั้งในการนำเสนอข้อมูลที่ตลาดหลักทรัพย์ต่อปี	ครั้งต่อปี	OPP	Michelon (2011); Siew, Balatbat, & Carmichael (2013)
พันธกิจเพื่อสังคม	การมีพันธกิจเพื่อสังคมในแผนกลยุทธ์หรือเป้าหมายทางธุรกิจ	Dummy	MISSION	Jackson (2014); Siminica, Craciun, & Dinu (2015)
	จำนวนกิจกรรม/โครงการเกี่ยวกับสังคมหรือสิ่งแวดล้อม	จำนวนกิจกรรม/โครงการ	ACT	Movassaghi & Bramhandkar (2012); Siminica, Craciun, & Dinu (2015)
บรรษัทภิบาล	อันดับบรรษัทภิบาล	อันดับ	CGR	Ergin (2012); Movassaghi & Bramhandkar (2012)
	ร้อยละของคณะกรรมการอิสระในคณะกรรมการบริหาร	ร้อยละ	IND	Haat, Rahman, & Mahenthiran (2008)
	การแยกตำแหน่งประธานกรรมการออกจากตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ	Dummy	DUAL	Lipunga (2014)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลของการศึกษารวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ตามตัวแปรที่จะศึกษา ซึ่งฐานข้อมูลที่ใช้หลัก คือ ฐานข้อมูล SETSMART และข้อมูลจากเว็บ www.settrade.com

การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยใช้การวิเคราะห์สถิติพื้นฐานเป็นขั้นแรก โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและร้อยละ และใช้การวิเคราะห์จำแนก (Discriminant analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise method) ซึ่งใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนและการวิเคราะห์ถดถอย เพื่ออธิบายความแตกต่างภายในกลุ่มและสร้างสมการการจำแนกความยั่งยืนทางเศรษฐกิจขององค์กร ซึ่งใช้อธิบายตัวแปรที่มีอิทธิพลในการจำแนกประเภทบริษัทที่มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและบริษัทที่ไม่มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจขององค์กร การวิเคราะห์จำแนกนี้เหมาะในการศึกษาตัวแปรตามที่มีลักษณะเป็นตัวแปรกลุ่มหรือตัวแปรจัดประเภท (Categorical variable) และเป็นงานวิจัยสนใจที่จะศึกษาการพยากรณ์และการอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม (Hair et al., 2014)

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์พบว่า บริษัทจดทะเบียนมีการส่งเสริมให้พนักงานเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับค่อนข้างดี เนื่องจากค่าเฉลี่ยของจำนวนกิจกรรมเกี่ยวกับสังคมหรือสิ่งแวดล้อม (ACT) อยู่ที่ 1.12 ด้านการมุ่งมีส่วนได้ส่วนเสียของบริษัทจดทะเบียน พบว่า บริษัทให้ความสนใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียค่อนข้างดี เนื่องจากค่าเฉลี่ยจำนวนช่องทางในการให้ข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (STAKE) และอัตราเงินปันผลตอบแทนต่อหุ้น (DIV) เท่ากับ 4.67 ช่องทาง และร้อยละ 2.92 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยการจัดทำรายงานทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อม หรือความยั่งยืน (REPORT) ค่อนข้างต่ำคือ ร้อยละ 20 ของทั้งหมด หมายความว่า บริษัทส่วนใหญ่ในภาพรวมยังไม่ได้ให้ความสนใจที่จะทำรายงานดังกล่าว การส่งเสริมให้พนักงานเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อม (PROMO) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 30 ของทั้งหมด ถือว่ายังอยู่ในระดับต่ำเช่นกัน การนำเสนอข้อมูลที่ตลาดหลักทรัพย์ (OPP) ยังถือว่าน้อย คือ

มีค่าเฉลี่ยเพียง 0.69 ครั้งต่อปี และจำนวนความร่วมมือหรือโครงการกับองค์กรอื่น (COLL) ก็ยังน้อย คือค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.72 กลุ่มความร่วมมือ อย่างไรก็ตาม หากมองในแง่ของผู้นำการบริหารองค์กร พบว่า มีการระบุงการมุ่งสังคมหรือความยั่งยืนในสารจากประธานกรรมการ (LETTER) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 39 ของทั้งหมดและการมีพันธกิจเพื่อสังคมในแผนกลยุทธ์หรือเป้าหมายทางธุรกิจ (MISSION) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 43 ของทั้งหมด ถือว่าอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านบรรษัทภิบาล พบว่า บริษัทจดทะเบียนดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง โดยดูจากค่าเฉลี่ยอันดับบรรษัทภิบาล (CGR) ร้อยละของคณะกรรมการอิสระในคณะกรรมการบริหาร (IND) และการแยกตำแหน่งประธานกรรมการออกจากตำแหน่งกรรมการผู้จัดการหรือประธานบริหาร (DUAL)

โดยสรุป ผลการวิจัยพบว่า บริษัทจดทะเบียนมีกิจกรรมด้านสังคมหรือสิ่งแวดล้อมและการดำเนินงานด้านต่างๆ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับปานกลางถึงค่อนข้างดี

2. การจำแนกปัจจัยสำคัญของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กร

การทดสอบเงื่อนไขเบื้องต้นของการวิเคราะห์จำแนกด้วยการตรวจสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ เพราะหากค่าสหสัมพันธ์คู่ใดมีค่ามากกว่า 0.70 จะถือว่า มีความสัมพันธ์กันสูง อาจมีปัญหาภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Brace, Kemp, & Snelgar, 2012) จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สันของตัวแปรอิสระที่ใช้ในงานวิจัยนี้ พบว่า มีเพียงคู่เดียว คือ ACT กับ COLL ที่มีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.756 อย่างไรก็ตาม งานวิจัยถือว่าประเด็นนี้มีอิทธิพลน้อยต่อการวิเคราะห์ในภาพรวม ส่วนการทดสอบ Variance-covariance matrix ของตัวแปรอิสระของกลุ่มบริษัทที่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจและบริษัทที่ไม่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ ด้วยสถิติ Box's M พบว่า มีค่าเท่ากับ 10.76 ค่าสถิติ F เท่ากับ 1.778 และไม่มีความสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดของการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม

ผลการวิเคราะห์จำแนก โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปร ผลวิเคราะห์ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของตัวแปรของบริษัทที่ยั่งยืนและไม่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ

ตัวแปร	บริษัทที่ไม่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ		บริษัทที่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ		F	P-value
	ค่าเฉลี่ย	SD	ค่าเฉลี่ย	SD		
ACT	.89	.79	1.29	.71	28.026***	.000
REPORT	.12	.32	.26	.44	13.179***	.000
STAKE	4.18	1.57	5.01	1.32	32.879***	.000
DIV	2.17	2.25	3.47	2.12	34.680***	.000
OPP	.35	.97	.93	1.38	21.635***	.000
MISSION	.35	.48	.49	.50	7.953**	.005
PROMO	.19	.39	.38	.49	16.673***	.000
CGR	.92	.95	1.47	1.00	29.884***	.000
IND	.38	.12	.38	.12	0.446	.504
DUAL	.27	.44	.24	.43	0.422	.516
COLL	1.32	1.22	2.01	1.22	31.618***	.000
LETTER	.29	.45	.47	.50	13.714***	.000

หมายเหตุ ***, ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001, .01 ตามลำดับ

พบว่า บริษัทที่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจและบริษัทที่ไม่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 จำนวน 9 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนกิจกรรมเกี่ยวกับสังคมหรือสิ่งแวดล้อม การจัดทำรายงานทางด้านสังคม/สิ่งแวดล้อม/ความยั่งยืน จำนวนช่องทางการให้ข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อัตราเงินปันผลตอบแทนต่อหุ้น จำนวนครั้งในการนำเสนอข้อมูลที่ตลาดหลักทรัพย์ต่อปี การส่งเสริมให้พนักงานเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อม อันดับบรรษัทภิบาล จำนวนความร่วมมือ/โครงการกับองค์กรอื่น และการระดมทุนสังคม/ความยั่งยืนในสารจากประธานกรรมการ และมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 จำนวน 1 ตัวแปร ได้แก่ การมีพันธกิจเพื่อสังคมในแผนกลยุทธ์หรือเป้าหมายทางธุรกิจ ส่วนตัวแปรที่ไม่แตกต่างกัน คือ ร้อยละของคณะกรรมการอิสระในคณะกรรมการบริหารและการแยกตำแหน่งประธานกรรมการออกจากตำแหน่งกรรมการผู้จัดการหรือประธานบริหาร

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนจำแนกในแต่ละกลุ่ม (Group centroids) จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าไอเกน (Eigen value) เท่ากับ 0.192 แสดงค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่มมีค่ามากกว่าค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Canonical correlation) เท่ากับ 0.401 ค่า Wilk's Lambda เท่ากับ 0.839 (ที่ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ < .05) และค่าเฉลี่ยของคะแนนจำแนกในแต่ละกลุ่มของบริษัทที่ยั่งยืนและไม่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ เท่ากับ 0.370 และ -0.515 ตามลำดับ แสดงว่า ค่ากลางของทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ค่าสถิติความสัมพันธ์ของสมการจำแนกกลุ่มของบริษัทที่ยั่งยืนและไม่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ

Discriminant Function	Eigen value	Canonical Correlation	Wilks' Lambda	Chi-square	df	p-value
Funtion 1	0.192	0.401	0.839	69.852	3	.000

ผลการวิเคราะห์สมการจำแนกกลุ่ม เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (Standardized) จากสมการในตารางที่ 4 ซึ่งค่าที่สูงจะแสดงถึงการมีอิทธิพลสูงต่อการแบ่งกลุ่ม พบว่า ตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มได้ดีที่สุด คือ อัตราเงินปันผลตอบแทนต่อหุ้น (DIV) นั่นหมายถึงว่า อัตราเงินปันผลตอบแทนต่อหุ้นมีอิทธิพลต่อการแบ่งกลุ่มบริษัทที่ยั่งยืนและไม่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ รองลงมา คือ จำนวนช่องทางการให้ข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (STAKE) และ อันดับบรรษัทภิบาล (CGR) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในสมการจำแนกประเภทของบริษัทที่ยั่งยืนและไม่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์การจำแนกประเภท	
	คะแนนดิบ	คะแนนมาตรฐาน
STAKE	0.363***	0.519***
DIV	0.296***	0.643***
CGR	0.370***	0.364***
ค่าคงที่	-3.018	

หมายเหตุ *** คือ นัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .001

สามารถเขียนสมการจำแนกกลุ่มในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z' = 0.519Z_{STAKE} + 0.643Z_{DIV} + 0.364Z_{CGR}$$

และสามารถเขียนสมการจำแนกกลุ่มในรูปแบบคะแนนดิบได้ดังนี้

$$D = -3.018 + 0.363(STAKE) + 0.296(DIV) + 0.370(CGR)$$

3. การอธิบายปัจจัยสำคัญของคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กร

จากตารางที่ 5 พบว่า สมการจำแนกกลุ่มสามารถนำมาคาดคะเนหรือจำแนกกลุ่มบริษัทที่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจได้ถูกต้องร้อยละ 68.80 และบริษัทที่ไม่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจได้ถูกต้องร้อยละ 69.64 และเมื่อพิจารณาภาพรวม สมการจำแนกกลุ่มสามารถคาดคะเนหรือจำแนกกลุ่มการเป็นสมาชิกกลุ่มทั้งสองกลุ่มได้ถูกต้อง ร้อยละ 69.20 หรือกล่าวได้ว่า สมการที่ได้มีประสิทธิภาพในการจำแนกได้อย่างถูกต้องร้อยละ 69.20 โดยพิจารณาจากค่าความน่าจะเป็นที่จะพยากรณ์ได้อย่างถูกต้อง

ตารางที่ 5 ผลการจำแนกกลุ่มที่แท้จริงและความถูกต้องการพยากรณ์การเป็นสมาชิกกลุ่ม

กลุ่มที่แท้จริง	จำนวน (บริษัท)	กลุ่มที่ทำนาย	
		กลุ่มบริษัทที่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ	กลุ่มบริษัทที่ไม่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ
กลุ่มบริษัทที่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ	234	161	73
	68.80%	31.20%	
กลุ่มบริษัทที่ไม่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ	168	51	117
	30.36%	69.64%	

อภิปรายผล

การวิเคราะห์จำแนก พบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรเกือบทุกตัวในด้านคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กรมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มบริษัทที่มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและกลุ่มบริษัทที่ไม่มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ ยกเว้นค่าเฉลี่ย 2 ตัวแปรที่ไม่แตกต่างกัน ได้แก่ ร้อยละของคณะกรรมการอิสระในคณะกรรมการบริหารและการแยกตำแหน่งประธานกรรมการออกจากตำแหน่งกรรมการผู้จัดการหรือประธานบริหาร แสดงถึงตัวแปรทั้งสองไม่มีผลต่อความยั่งยืนทางเศรษฐกิจขององค์กรที่วัดจากอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ส่งผลให้ไม่เกิดความแตกต่างระหว่างกลุ่มบริษัทที่ยั่งยืนและไม่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีราภรณ์ (2558) ที่ไม่พบอิทธิพลของสัดส่วนคณะกรรมการอิสระในคณะกรรมการบริหารและการแยกตำแหน่งประธานกรรมการออกจากตำแหน่งประธานกรรมการบริหารที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิชนันท์ (2554) ที่พบว่าสัดส่วนของกรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหารไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนใน SET100

งานวิจัยสรุปว่า คุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กรสามารถจำแนกความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและความไม่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจของบริษัทจดทะเบียนได้ดี และเมื่อทำการวิเคราะห์เพื่อหาตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มทั้งสองได้ ทำให้ได้สมการจำแนกกลุ่มในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน คือ $Z' = 0.519Z_{STAKE} + 0.643Z_{DIV} + 0.364Z_{CGR}$ พบว่า ตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มได้ดีที่สุด คือ อัตราเงินปันผลต่อหุ้น รองลงมา คือ จำนวนช่องทางในการให้ข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และอันดับบรรษัทภิบาล ตามลำดับ สมการที่ได้นี้มีประสิทธิภาพในการจำแนกได้อย่างถูกต้อง ร้อยละ 69.20 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ ดังนั้น บริษัทจดทะเบียนที่จะมีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจได้นั้น จำเป็นที่จะต้องให้ความสนใจในคุณลักษณะความเป็นผู้ประกอบการทางสังคมขององค์กร โดยเฉพาะในด้านคือ อัตราเงินปันผลต่อหุ้น จำนวนช่องทางในการให้ข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และอันดับบรรษัทภิบาล บริษัทที่มุ่งความยั่งยืนทางเศรษฐกิจควรมุ่งเน้นในการตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกองค์กร

สอดคล้องกับทฤษฎีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ระบุว่า องค์กรสมัยใหม่จำเป็นต้องตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอก เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านี้สามารถเป็นได้ทั้งผู้สนับสนุนและผู้ต่อต้านความอยู่รอดขององค์กรธุรกิจ (Miles, 2012) โดยมีช่องทางการให้ข้อมูลและการสื่อสารอย่างเพียงพอ นอกจากเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและต่อเนื่องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแล้ว ยังมีประโยชน์ในการสร้างภาพลักษณ์ของบริษัท ส่วนในด้านอัตราผลตอบแทนเงินปันผลต่อหุ้น ควรมีนโยบายด้านการให้เงินปันผลต่อหุ้นที่สูง นอกจากจะช่วยดึงดูดให้เกิดการลงทุนในหุ้นของบริษัทจากนักลงทุนภายนอกแล้ว ยังเป็นตัวกระตุ้นให้ฝ่ายบริหารและพนักงานในองค์กร เกิดการดำเนินงานและบริหารกิจการให้เกิดกำไร เพื่อให้สามารถนำมาจ่ายปันผลได้ตามนโยบายอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรติชา (2559) ที่ศึกษาในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ พบว่า อัตราเงินปันผลต่อหุ้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Broberg and Lindh (2012) ที่ศึกษาในตลาดหลักทรัพย์สวีเดน พบว่า อัตราเงินปันผลต่อหุ้นมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนในภาพรวมของหุ้น นอกจากนี้ บริษัทจดทะเบียนควรมุ่งดำเนินงานอย่างเป็นธรรมและใสใจกับทุกฝ่ายตามกรอบบรรษัทภิบาล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Haat, Rahman, and Mahenthiran (2008) และ Ergin (2012) ที่ระบุว่า บรรษัทภิบาลขององค์กรจะส่งผลดีต่อผลประโยชน์ขององค์กร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงธุรกิจ

1.1 ผลวิจัยพบว่า การมุ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผ่านการให้ข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถจำแนกกลุ่มบริษัทที่มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจได้ดี ดังนั้น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควรมีนโยบายให้ทุกบริษัทมีช่องทางในการให้ข้อมูลแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มอย่างเพียงพอ สิ่งนี้จะช่วยให้ทั้งบริษัทจดทะเบียนและตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีโอกาสมุ่งสู่เป้าหมายเพื่อความยั่งยืนทางเศรษฐกิจได้ดียิ่งขึ้น

1.2 ปัจจัยสำคัญในสมการจำแนกของงานวิจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มบริษัทที่มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจได้ดี

เรียงลำดับตามอิทธิพลการแบ่งกลุ่มได้แก่อัตราเงินปันผลตอบแทน จำนวนช่องทางการให้ข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และอันดับ บรรษัทภิบาล ดังนั้น หากบริษัทใดมีนโยบายและการดำเนินงาน ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยดังกล่าว ย่อมมีโอกาสสร้างความยั่งยืน ทางเศรษฐกิจได้ดีกว่า

2. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ลงทุน

ผู้ลงทุนสถาบันและผู้ลงทุนทั่วไปสามารถใช้ประโยชน์ จากงานวิจัย โดยลงทุนในหุ้นที่ให้อัตราผลตอบแทนต่อหุ้นที่สูง มีช่องทางให้ข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีอันดับบรรษัท ภิบาลที่ดีถึงดีเยี่ยม ซึ่งจะสร้างโอกาสในการลงทุนได้อย่างยั่งยืน ในระยะยาวในหุ้นที่มีความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยครั้งนี้ศึกษาความยั่งยืนทางเศรษฐกิจของ องค์กรเพียงด้านเดียว งานวิจัยในอนาคตควรทำการศึกษาความ ยั่งยืนอีก 2 ด้านเพิ่มเติม ได้แก่ ความยั่งยืนทางสังคมและ ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมขององค์กร จะทำให้งานวิจัยมี ความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จิราภรณ์ พงศ์พันธุ์พัฒนา. 2558. “กลไกการกำกับดูแลกิจการ ที่ดีและผลการดำเนินงานของกิจการ: บริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.” **วารสารวิทยาการ จัดการสมัยใหม่**, 8(1), 67-77.
- ณิชนันท์ จันทรเขตต์. 2554. “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การกำกับดูแลกิจการกับผลการดำเนินงานของบริษัท จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขา วิชาการบัญชีบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- อรทิชา อินทาบัจ. 2559. “ปัจจัยที่กำหนดการจ่ายเงินปันผล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- Anosike, C. 2014. “Sustainability efforts of one oil company in Niger Delta of Nigeria.” Doctoral dissertation, Walden University, USA.
- Aggarwal, P. 2013. Sustainability reporting and its impact on corporate financial performance: A literature review. **Indian Journal of Commerce & Management Studies**, 4(3), 51-59.
- Brace, N., Kemp, R. & Snelgar, R. 2012. **SPSS for Psychologists**. 5th edition. UK: Palgrave MacMillan.
- Broberg, M., and Lindh, K. 2012. “Dividend-yield, an indicator for successful trading? – A study of dividend-yield’s impact on total stock return on the Swedish stock market.” Retrieved October 17, 2017, from <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:559320/fulltext02>
- Crisan, C.M., & Borza, A. 2012. “Social entrepreneurship and corporate social responsibilities.” **International Business Research**, 5(2), 106-113.
- Dave, P., Wadhwa, V., Aggarwai, S., & Seetharaman, A. 2013. “The impact of research and development on the financial sustainability of information technology (IT) companies listed on the S&P500 index.” **Journal of Sustainability Development**, 6(11), 123-138.
- Delai, I., & Takahashi, S. 2011. “Sustainability measurement system: A reference model proposal.” **Social Responsibility Journal**, 7(3), 438-471.
- Ergin, E. 2012. “Corporate governance ratings and market-based financial performance: Evidence from Turkey.” **International Journal of Economics and Finance**, 4(9), 61-68.
- Gandy, J.D. 2012. “The relationship between social entrepreneurship and organizational effectiveness.” Doctoral dissertation. Dallas Baptist University, USA.

- Haat, M.H.C., Rahman, R.A., & Mahenthiran, S. 2008. "Corporate governance, transparency and performance of Malaysian companies." **Managerial Auditing Journal**, 23(8), 744-778.
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., & Anderson, R.E. 2014. **Multivariate data analysis**. 7th edition. US: Pearson Education Limited.
- Jackson, C.A. 2014. "Corporate social responsibility training: Exploring the antecedents to corporate social entrepreneurship." Doctoral dissertation, Kansas State University, USA.
- Jiao, H. 2011. "A conceptual model for social entrepreneurship directed toward social impact on society." **Social Enterprise Journal**, 7(2), 130-149.
- Lipunga, A.M. 2014. "Corporate governance practices in commercial banking sector of Malawi: Evidence from annual reports." **Journal of Applied Finance & Banking**, 4(5), 115-133.
- Michelon, G. 2011. "Sustainability disclosure and reputation: A comparative study." **Corporate Reputation Review**, 14(2), 79-96.
- Miles, J.A. 2012. *Management and Organization Theory: A Jossey-Bass reader*. San Francisco: John Wiley & Sons.
- Movassaghi, H. & Bramhandkar, A. 2012. "Sustainability strategies of leading global firms and their financial performance: A comparative case based analysis." **Journal of Applied Business and Economics**, 13(5), 21-34.
- Pandey, C.L. 2014. "The limits of climate change agreements: From past to present." **International Journal of Climate Change Strategies and Management**, 6(4), 376-390.
- Rahman, M.A. & Mazlan, A.R. 2014. "Determinants of financial sustainability of microfinance institutions in Bangladesh." **International Journal of Economics and Finance**, 6(9), 107-116.
- Saul, P. 2011. **Social innovation Inc.: 5 strategies for driving business growth through social change**. USA: HB Printing.
- Savitz, A.W. 2013. **Talent, transformation, and the triple bottom line: How companies can leverage human resources to achieve sustainable growth**. San Francisco: Jossey-Bass.
- Siew, R.Y.J., Balatbat, M.C.A., & Carmichael, D.G. 2013. "The relationship between sustainability practices and financial performance of construction companies." **Smart and Sustainable Built Environment**, 2(1), 6-27.
- Siminica, M., Craciun, L., & Dinu, A. 2015. "The impact of corporate sustainability strategies on the financial performance of Romanian companies in the context of green marketing." **Amfiteatru Economic**, 17(40), 994-1010.
- Stanley, S. 2012. "The Evolution of Sustainability: A Public Relations and Business Argument." Master's Thesis, University of Southern California, USA.
- Szekely, F. & Strebel, H. 2013. "Incremental, radical and game-changing: Strategic innovation for sustainability." **Corporate Governance**, 13(5), 467-481.
- Yang, C. 2011. "The Role of IS-enabled Capability in Corporate Sustainability: Evidence from China." Doctoral dissertation, Hong Kong Baptist University, China.

Zolfaghari, L. 2015. “The impact of dynamic capabilities on sustainability performance in the biotechnology industry.” Doctoral dissertation, Alliant International University, USA.

ดร.อำพล ชะโยมชัย

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก บริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ระดับปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง และระดับปริญญาตรี สัตวแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น และบริหารธุรกิจบัณฑิต (การตลาด) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ปัจจุบันเป็นนักวิชาการและนักวิจัยอิสระด้านบริหารธุรกิจ และเป็นที่ปรึกษาด้านวิจัยและพัฒนา บริษัท Diamond V Mills, Inc. – Thailand Branch